

Izzivi pri restavriranju pinje za maslo Viktorija

AVTOR: Luka Kren, Tehniški muzej Slovenije, luka.kren@tms.si

Sodelavec: Darko Gostiša, Tehniški muzej Slovenije

Pinjo so včasih uporabljali za izdelavo masla iz smetane. Izvira iz Poljanske doline in naj bi bila last pisatelja Ivana Tavčarja.

Našli smo jo na eni izmed okoliških kmetij, ker naj bi jo lastnik posojal okoliškemu kmetu, ki so jo uporabljali za izdelavo masla za lastne potrebe. Posebnost te pinje je, da se je vrtela na tečajih na podstavku. Nastali pinjenec po končanem postopku odtočimo skozi pipo na pokrovu, maslo pa ostane v posodi.

Poseben izziv so bili dopolnjevanje prerjavenega pločevinastega dna, krajšanje obročev in utrjevanje lesenih nog.

Pinjo sem razstavil na sestavne dele. Lesen podstavek sem opral z industrijskim čistilom Tarco. Vijake in podpore sem odstranil, peskal s finimi steklenimi kroglicami in izvedel taninski postopek. Zaščitil sem jih z 10 % lakom Paraloid B 72 v etil acetatu in voskal z Renaissance wax (RW). Ker so bile noge podstavka poškodovane, je bilo potrebno utrjevanje. Najprej sem jih očistil in navlažil z etanolom. Za utrjevanje sem uporabil Paraloid B 72. Začel sem z 10 % raztopino in nadaljeval z 20 % in 30 % raztopino. Podstavek sem na koncu zaščitil z lanenim oljem.

Lesene doge sem označil za lažje razstavljanje in sestavljanje. Očistil sem jih s Tarcom in ščetko. Preventivno sem površino večkrat premazal z insekticidom Fentin, les pa nato zaščitil z mešanico čebeljega voska in terpentina.

Pinja po restavriranju

Jeklene korodirane dele sem peskal s finimi steklenimi kroglicami in izvedel taninski postopek. Vse jeklene površine v stiku z lesom sem zaščitil z dvokomponentno osnovno in končno epoksidno barvo Sigma cover 280 base in Sigma fast 210. Enako sem zaščitil glave vijakov v leseni posodi, uteži in notranjo stran tečajev. Ostale jeklene površine sem zaščitil z lakom Paraloid B 72.

Pločevinasto dno sem peskal in izvedel taninski postopek. Vrzeli v pločevini sem zapolnil z dvokomponentno epoksidno smolo Mega Fix-IT HT in steklenimi vlakni. Odvečno maso sem odstranil z rašplo, pilo in brusnim papirjem. Površino mase sem retuširal v barvi obdelane pločevine.

Na lesenem pokrovu sem razbito steklo nadomestil z novim. Tesnilo iz gume sem očistil in premazal z glicerinom.

Doge so se izsušile in obroči niso več stali na sodu, zato sem obroče skrajšal na primerno dolžino in jih ponovno zavaril po postopku MIG. Ob tem sem ohranil vse kovice, ki so prej povezovale obroče. Doge in dno posode sem sestavil v celoto in povezal z jeklenimi obroči. Po zaključenih konservatorsko-restavratorskih posegih bi pinjo lahko spet uporabili za prvotni namen.

Sod pred posegi

Poškodovan podstavek

Pločevinasto dno po retuširanju

Pločevinasto dno med razstavljanjem